

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворчого мистецтва	Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Кафедра	Теорії та історії мистецтва	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	3

Сучасний художній процес

Семестр 3 2020/2021

Викладач	Алфьорова Зоя Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор
Е-mail	al055@ukr.net
Заняття	За розкладом
Адреса	к. 205, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	057 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — АСП); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx*, *ілюстрації* — *pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються після лекційних занять у робочі дні.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Алфьорова З.І. Програма дисципліни «Сучасний художній процес» для здобувачів вищої освіти третього рівня [Текст]. ХДАДМ, каф. ТiМ ; [розробник Алфьорова З. І.]. Х. : ХДАДМ, 2019, 5 с.
2. Алфьорова З.І. Візуальне мистецтво кінця ХХ - початку ХХІ століття : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознав. : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Алфьорова Зоя Іванівна ; Харк. держ. акад. культури, 2008. 40 с.
3. Алфьорова З.І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія / З. І. Алфьорова ; М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 2008. — 267 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо можна запропонувати переглянути за посиланням (спеціальні навчальні сервіси у мережі Інтернет та групах у ФБ «Про АРТ: дизайн, архітектура, театр, кіно», «Новини ХДАДМ»).

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою вибіркової дисципліни «Сучасний художній процес» є ознайомлення з принципами формування сучасного художнього процесу, його логікою «розгортання» в контексті сучасної соціокультурної ситуації. Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю теоретичного осмислення та концептуалізації актуальної мистецтвознавчої проблематики. Завдання дисципліни полягають в ознайомленні здобувачів з суб'єктами сучасного художнього процесу, виявити стратегії «розгортання» сучасного художнього процесу, осмислити погляд Іншого як своєрідний «детонатор» в контексті сучасності.

Програмні компетентності. Здатність орієнтуватися у сучасному теоретичному дискурсі образотворчого та декоративного мистецтва; знатися на процесі їхнього історичного розвитку. Здатність застосовувати знання з історії сучасного зарубіжного та вітчизняного мистецтва, орієнтуватися у практиках сучасного художнього процесу, його теоретичному дискурсі.

Програмні результати навчання. Орієнтуватися в процесі становлення та розвитку сучасної мистецької та реставраційної практики, застосовувати механізми її аналізу; знати сучасний стан наукової літератури за обраною спеціальністю. Знати основні концепції, теоретичні та практичні проблеми історії розвитку мистецької та реставраційної діяльності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається професійним аналізом актуальних проблем наукових досліджень в сфері мистецтвознавства.

Дисципліна вивчається протягом 1 семестру 1-го курсу. 60 практичних занять + 2 год контрольна модульна робота+ 2 залік = 64 год.
Всього курс має 2 модулі та 10 тем.

Модуль 1. Сучасні засади формування художнього процесу

Тема 1. Вступ

Тема 2. Принципи формування сучасного художнього процесу

Тема 3. Суб'єкти сучасного художнього процесу

Тема 4. Інституалізація мистецтва та активісти-митці

Тема 5. Стратегії «розгортання» сучасного художнього процесу

Модуль 2.

Тема 6. Погляд Іншого як «детонатор» сучасного художнього процесу

Тема 7. Логіка парадоксу в сучасному художньому процесі

Тема 8. Новітні технології в сучасному художньому процесі

Тема 9. Архівация мистецької «сучасності»

Тема 10. «Картографія» ландшафту повсякденності та мистецтва

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом практичних занять. Лекційні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за темами дисципліни в контексті власного наукового дослідження (теми дисертації). Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено. Передбачена модульна контрольна робота.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи. Для тих аспірантів, які бажають покращити результат, передбачені письмові контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як аспірантам, так і викладачу. За необхідності аспірант має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку).

Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з аспірантами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо аспірант пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Аспіранти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, аспірант втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — аспірант отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Осінній семестр

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
	1	Практ.	Вступ до курсу.	2	Формування логічної схеми	
	2	Практ.	Принципи формування сучасного художнього процесу	6	Есе на 350 слів , + Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття
	3	Практ.	Суб'єкти сучасного художнього процесу	8	Письмова аудиторна робота	Роздруківка приноситься на заняття
	4	Практ.	Інституалізація мистецтва та активісти-митці	8	Есе на 150 слів Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття

	5	Практ.	Стратегії «розгортання» сучасного художнього процесу	6	Есе на 150 слів Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття
	6	Практ.	Погляд Іншого як «детонатор» сучасного художнього процесу	6	Есе на 250 слів + викон. практик. завдання. Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття
	7	Практ.	Логіка парадоксу в сучасному художньому процесі	6	Есе на 250 слів + викон. практик. Завдання. Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття
	8	Практ.	Новітні технології в сучасному художньому процесі	6	Есе на 250 слів + викон. практик. завдання. Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття
	9	Практ.	Архівація мистецької «сучасності	6	Есе на 250 слів + викон. практик. завдання. Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття
	10	Практ.	Картографія» ландшафту повсякденності та мистецтва	6	Есе на 250 слів + викон. практик. завдання. Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття
			Залік	2		

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–8
2	Поточний контроль	0–8
3	Поточний контроль	0–8
4	Поточний контроль	0–8
5	Поточний контроль	0–8
6	Поточний контроль	0–8
7	Поточний контроль	0–8
8	Поточний контроль	0–8
9	Поточний контроль	0–8
10	Поточний контроль	0–8
11	Залік	0–20
	Всього	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–8	0–20	
A+	8	20	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	6-7	8	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	5-6	7	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	4-5	5	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	4	4	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	3–4	4	Аспірант не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	3	Аспірант в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність аспіранта під заняття (3), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 8

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Базова

1. Алфьорова З.І. Візуальне мистецтво кінця ХХ - початку ХХІ століття : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознав. : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Алфьорова Зоя Іванівна ; Харк. держ. акад. культури. — Х. : [Б.в.], 2008. — 40 с.

2. Алфьорова З.І. Концептуалізація і неієрархічний естетичний об'єкт у візуальному мистецтві / З. І. Алфьорова // *Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури.* — Х., 2008. — Вип. 22. — С. 120–131. — Бібліогр.: 19 назв.
3. Алфьорова З.І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва: монографія / З. І. Алфьорова ; М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 2008. — 267 с. — Бібліогр.: с. 247-267.
Даниленко В. Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури: Монографія / В. Я. Даниленко. — Х. : ХДАДМ; Колорит, 2005. — 244 с.; іл.
Даниленко В. Я. Майбутнє європейського дизайну / В. Я. Даниленко. — Х. : Колорит, 2007. — 197 с.

Допоміжна

1. А.°М.°Алфьоров, Алфьорова З.°І. Повернення до нелокальності: про методологічні «зсуви» в культурології і мистецтвознавстві // А.°М.°Алфьоров, З. І. Алфьорова // *Культура України .Сер.Культурологія: зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури; за заг. ред. В. М. Шейка.* — Харків., 2017. — Вип. 55. — С. 8-17.
2. Алфьорова З. І. Дисипативні засади перетворень сфери візуального та аудіовізуального: морфологічний аспект / Алфьорова З. І. // *Актуальні питання мистецтвознавства: виклики ХХІ століття : міжнар. наук.-практ. конф. присвячена 95-річчю заснування вищої художньої школи Харкова, 13 жовт. 2016 р. : [матеріали] / М-во освіти і науки України, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв.* — Харків, 2016. — С. 5-6.
3. Алфьорова З. І. Жанрові метаморфози в контексті дії принципу нелокальності в практиці та теорії мистецтва (на основі аудіовізуального мистецтва) / З. І. Алфьорова, А. М. Алфьоров // *Культура України. Серія: Мистецтвознавство : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури.* — Харків, 2018. — Вип. 61. — С. 352–359. — Бібліогр.: 13 назв. — <https://doi.org/10.31516/2410-5325.061.035>.
4. Алфьорова З. І. Ситуативність як принцип морфологічних трансформацій аудіовізуального мистецтва / Алфьорова З. І. // *Colloquium-journal.* – 2019. – № 27, Cz. 7. – С. 19-23. – Бібліогр.: 10 назв .
5. Криволапов М. О. Про мистецтво та художню критику України ХХ століття: Вибрані статті різних років. Кн. І: Формування та розвиток національної мистецької школи і мистецтвознавчої науки в Україні ХХ століття / ППСМ АМУ. К.: Видавничий дім А+С, 2006. , 268 с.: іл.
6. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / ППСМ АМУ. К.: ВХ[студіо], 2008. ,188 с.: іл.
7. Сидоренко В.Ф. Эстетика проектного творчества.- М.: ВНИИТЭ, 2007. -136 с.
8. Смирна Л. В. Століття нонконформізму в українському візуальному мистецтві: Монографія / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України , Київ: «Видавництво «Фенікс», 2017, 480 с.
9. Чепелик О. В. Взаємодія архітектурних просторів, сучасного мистецтва та новітніх технологій, або Мультимедійна утопія / ППСМ АМУ. ,К.: Хімджест, 2009. 272 с.: іл.
10. Ackott R. The Architecture of Ceberception / R. Ackott // *Leonardo Electronic Almanac.* — Vol. 2. , 1994. ,No 8.

11. Barclay P. Computer Art: Contradiction in Terms? / P. Barclay // N.Y. Arts Magazine. — 2004. ,Sept.-Okt.
12. Carlson W. A Critical Story of Computer Graphics and Animation / W. Carlson // The Department of Industrial Interior and Visual communication of the College of Arts of The Ohio State University., 2003.
13. Fiske J. Key concepts in communication and cultural studies. London, New York: Routledge,1994.
14. Landsdown J. Schofield S. Expressive Rendering: A Review of Non-Photorealistic Techniques // IEEE Computer Graphics and Applications, 1995, Vol. 15. , No 3. ,P. 29–37.